

# Projev předsedy Senátu Miloše Vystrčila u příležitosti 58. výročí okupace Československa v srpnu 1968

21.8.2026 - Lada Faldynová | Senát PČR

**Zveřejňujeme textový přepis projevu předsedy Senátu Miloše Vystrčila u příležitosti 58. výročí okupace Československa v roce 1968, který přednesl 21. srpna 2026 před budovou Českého rozhlasu v Praze.**

Vážení pamětníci, vážený pane prezidente, vážený pane řediteli, vážení vládní činitelé, vážení ústavní činitelé, vážený pane primátore, dámy a pánové, všichni, co jste dnes přišli.

My si dnes připomínáme 58. výročí hrdinství a zrady a také 58. výročí počátku normalizace. Normalizace začala 27. srpna v Moskvě podepsáním Moskevského protokolu, který měl 15 článků. Krátce alespoň zmiňuji, že obsahem tohoto protokolu byla například povinná výměna kádru, ochrana kolaborantů, umlčení svobodných médií anebo třeba prohloubení hospodářské závislosti na Sovětském svazu. Ludvík Kundera řekl, že jsme po té normalizaci prožívali "nejtemnější období českých dějin". Jak se to pozná? Poznává se to tak, že normalizace není pořádek. Normalizace je pořádek založený na strachu, na pokrytectví a také případně na snaze zavděčit se mocným a předstírat k nim obdiv, třeba z toho jednou něco bude.

Proč o tom mluvím a co to má společného s dneškem? S dneškem to má společného to, že svobodná společnost, kde neprobíhá normalizace, se pozná podle toho, že lidé mohou kritizovat vládu, parlament, prezidenta, starostu a další představitele. A mohou tak činit beze strachu, že za to přijdou sankce, veřejné nálepkování, profesní postih nebo osobní útoky.

Svobodná společnost se pozná podle toho, že média jsou nezávislá, svobodná a pracovníci v nich nejsou uráženi, nejsou dehonestováni a nejsou ani ostrakizováni. Máme-li si z tehdejší normalizace, která trvala od roku 1968 prakticky až do roku 1989, vzít nějaké poučení, tak já za sebe říkám, že vůbec to nejnebezpečnější je, když se člověk začne ptát sám sebe, jestli není náhodou v tomto případě lepší mlčet, zda se nevyplatí ustoupit, zda se nevyplatí nevyčnít, zda není lepší se třeba snažit zavděčit mocným nebo jim nahlas vyslovit obdiv, i když si to vlastně nemyslím.

My jsme tady dnes u Českého rozhlasu a nejsou tady s námi tanky. Ale pořád platí, že svobodné slovo, nezávislá média a odvaha říkat pravdu jsou jedním z prvních terčů každé moci, která se nechce nechat kontrolovat, která chce normalizovat. Jedinou správnou odpovědí je nebát se. Nenechat se zastrašit a neustupovat či nepřizpůsobovat se předem. Nepodlehnout příležitosti se zavděčit, vyjádřit obdiv k něčemu, co si obdiv nezaslouží. Zkrátka nestát se v zájmu vlastní kariéry pokrytcem nebo člověkem bez páteře. Je prostě důležité si páteř zachovat, ctít hodnoty, zůstat odvážný a zůstat vytrvalý. To neznamená, že člověk musí být hlasitý za každou cenu. Znamená to ale, že bude říkat pravdu, a to i tehdy, když je to nepohodlné. I tehdy, když to může mít následky. Protože svoboda se neztrácí jedním rozkazem, jedním nařízením. Ztrácí se tehdy, když na ni lidé postupně rezignují. Svoboda slábne a normalizace začíná tehdy, když se lidé začínají bát předem, ještě dříve, než se něco stane. Rozhlas v srpnu 1968 ukázal, že odvážné, pravdivé slovo je účinným a silným a mocným ochráncem. Je silou a je mocnou zbraní. Tak na to prosím nezapomínejme.

<https://www.senat.cz/zpravodajstvi/zprava.php?id=4110>